

Jadwiga Czachowska

Trzecia ogólnokrajowa narada bibliografów

Biuletyn Polonistyczny 21/4 (70), 14-17

1978

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i in. Toteż stanowią one w sposób szczególny podstawę dla prac historyczno-literackich, punkt wyjścia dla naukowego, krytycznego wydania tekstów; zawierają też przyczynki do wielu studiów szczegółowych.

Pewnemu zahamowaniu uległy natomiast w IBL prace nad bibliografią zawartości czasopism literackich. Opracowania wykonane w latach pięćdziesiątych (około 20 czasopism, w tym m.in. "Prawdy", "Wiadomości Literackich") pozostają nadal w kartotekach ze względu na brak arkuszy wydawniczych.

Obok dokonań praktycznych w planie naukowym IBL prowadzone są prace badawcze nad zagadnieniami metodycznymi bibliografii specjalnych i opracowań dokumentacyjnych ważnych dla nauki o literaturze. W 1970 r. opublikowana została książka zbiorowa pod redakcją J. Czachowskiej - "Dokumentacja w badaniach literackich i teatralnych" - zawierająca 17 studiów poświęconych poszczególnym rodzajom opracowań, a w 1977 r. - książka J. Czachowskiej i R. Lotha "Bibliografia i biblioteka w pracy polonisty" (w serii Vademecum Polonisty). Ukończona została też praca J. Czachowskiej "Rozwój bibliografii literackiej w Polsce".

^x Informacja wygłoszona na Trzeciej Ogólnokrajowej Naradzie Bibliografów, Warszawa, 5-7 VI 1978.

Dr Jadwiga Czachowska

TRZECIA OGÓLNOKRAJOWA NARADA BIBLIOGRAFÓW

W dniach 5-7 czerwca 1978 r. odbyła się w Warszawie III Ogólnokrajowa Narada Bibliografów, w której wzięło udział około 300 osób, praktyków i teoretyków bibliografii. (Poprzednia tego typu narada miała miejsce w 1966 r.)

Referaty przedstawione na Naradzie skupiały się w trzech grupach zagadnieniowych, dotyczących:

a) problemów ogólnych - referaty dyrektora Instytutu Bibliograficznego Biblioteki Narodowej, dra Radosława Cybulskiego: "Stan i perspektywy rozwoju bibliografii w Polsce", oraz prof. dra hab. Juliusza Le-

cha Kulikowskiego: "System Informacji Naukowej, Technicznej i Organizacyjnej SINTO - wybrane zagadnienia modelowe";

b) potrzeb społecznych - referaty: dr Anny Sitarskiej "Bibliografia a nauka", doc. dr hab. Jadwigi Kołodziejskiej "Bibliografia w służbie czytelnictwa powszechnego", doc. dra hab. Włodzimierza Goriszowskiego "Bibliografia w procesie dydaktycznym młodzieży szkolnej i studenckiej";

c) warsztatów pracy bibliograficznej - referaty: mgr Krystyny Ramlau-Klekowskiej "Aktualne problemy organizacyjne i metodyczne bibliografii narodowej", mgr Barbary Eychlerowej "Stan i problemy bibliografii specjalnej dziedzin", mgr Cecylii Zofii Gałczyńskiej "O nową koncepcję bibliografii regionalnej w Polsce".

Interesujący, szczególnie dla pracowników naukowych i bibliografów nauki o literaturze, referat B. Eychlerowej prezentował syntetycznie w swej części pierwszej, w oparciu o komunikaty przygotowane przez poszczególne instytucje i biblioteki specjalne, aktualny stan bibliografii w Polsce. Omawiając m.in. warunki rozwoju placówek bibliograficznych autorka stwierdziła: "Obecnie warunki rozwoju placówek są różne. Na czoło wysuwa się Instytut Badań Literackich PAN, który zaliczyć można do »mocarstw bibliograficznych«. Dysponuje on czterema bibliograficznymi pracownikami i ok. 40-osobowym zespołem bibliografów, dzięki czemu może nie tylko prowadzić rozległe dzieła w zakresie bibliografii bieżącej i retrospektywnej, ale także podejmować pionierskie prace z zakresu metodyki i historii bibliografii literackiej".

W drugiej części referatu mgr Eychlerowa przedstawiła problemy bibliografii dziedzin i zagadnień i sformułowała postulaty pod adresem bibliografii narodowej, normalizacji bibliograficznej, upowszechnienia metodyki bibliograficznej. Postulaty te, poparte i rozwinięte przez dyskutantów, weszły do uchwał Narady w postaci następującej:^x

„ [...] II. Bibliografia narodowa

1. W zakresie bieżącej bibliografii narodowej Narada uznaje pilną potrzebę:

1.1. sfinalizowania starań o utrzymanie przez Bibliotekę Narodową egzemplarza sygnalnego, jako niezbędnego warunku przyspie-

- szenia rejestracji prymarnej postulowanego od dawna przez najszersze kręgi użytkowników bibliografii narodowej oraz przyspieszenia nowelizacji przepisów o egzemplarzu obowiązkowym;
- 1.2. podjęcia rejestracji nie uwzględnianych dotychczas typów dokumentów (zwłaszcza audiowizualnych) w nowych członach bieżącej bibliografii narodowej;
 - 1.3. pełniejszego uwzględnienia w bieżącej bibliografii narodowej zawartości dzieł zbiorowych i wydawnictw ciągłych;
 - 1.4. zapewnienia warunków postępu automatyzacji prac bibliograficznych w Bibliotece Narodowej, która stanowi niezbędny warunek udoskonalenia postaci bieżącej bibliografii narodowej (komasacje, indeksy) oraz poprawy jej terminowości.
2. Narada postuluje przyspieszenie prac prowadzonych nad retrospektywną bibliografią narodową, przede wszystkim "Bibliografią polską 1901-1939", bibliografią poloników zagranicznych 1939-1955 i retrospektywną bibliografią czasopism polskich, oraz zapewnienie im sprawnego realizacji drukarskiej ze względu na ich szczególnie doniosłą rolę dla kultury i nauki polskiej. Uznaje się za słuszne powiązanie prac nad bibliografiami retrospektywnymi z programem prac nad Narodowym Zasobem Bibliotecznym [...].

IV. Bibliografie specjalne dziedzin i zagadnień

Postuluje się:

1. Powierzenie planowania i koordynacji prac nad bibliografiami specjalnymi bibliotekom centralnym i ośrodkom dziedzinowo-gałęziowym SINTO.
2. Usprawnienie informacji bibliotecznej w formie katalogów centralnych piśmiennictwa zagranicznego celem lepszego wykorzystania selektywnej dystrybucji informacji bibliograficznej opartej na zagranicznych bazach danych.
3. Podjęcie starań o właściwą prezentację polskiego piśmiennictwa w międzynarodowych serwisach informacyjnych.

V. Problemy metodyczne

1. Przy adaptowaniu na grunt krajowy międzynarodowych postanowień z

zakresu normalizacji bibliograficznej należy dążyć do takiego ich formułowania, aby zapewnić ciągłość metodyczną opracowywania zbiorów informacji. Jednocześnie należy zapewnić warunki stałego uczestnictwa przedstawicieli Polski w międzynarodowych pracach normalizacyjnych.

2. W momencie ustabilizowania przepisów normalizacyjnych należy przystąpić do opracowania zaktualizowanego wydania podręcznika metodyki bibliograficznej.
3. Stwierdza się społeczną potrzebę podjęcia badań nad metodą i modelem różnych rodzajów bibliografii oraz ich sprawnością informacyjną w aspekcie potrzeb użytkowników.
4. Postuluje się dostosowanie terminologii zawodowej do zakresu pojęć nowoczesnego bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

VI. Kształcenie bibliografów

1. Należy zapewnić udział bibliografów-praktyków w kształtowaniu programów nauczania w zakresie bibliografii na studiach wyższych i w innych formach kształcenia zawodowego bibliotekarzy i dokumentalistów.
2. W związku z powstawaniem nowych warsztatów bibliograficznych niezbędne jest prowadzenie różnych form systematycznego i ujednoliconego doskonalenia zawodowego bibliografów; koordynacją tej działalności winna zająć się Komisja Bibliograficzna przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.
3. Postuluje się powołanie grupy specjalistów dla opracowania studyjnych podręczników i pomocy metodycznych z zakresu bibliografii.

^x "Uchwały III Ogólnokrajowej Narady Bibliografów", druk powielony, s. 2, 4, 5.